

SFOG-Råd om Endometrios

Del 7. Differentialdiagnoser vid endometrios

Det tar i idag medeltal ca fem till sju år från symtomdebut till diagnos för en person med sjukdomen endometrios. Ofta har personen sökt flera olika läkare och symtomen har misstolkats. När diagnosen väl är ställd är personen att betrakta som en riskpatient i det avseendet att andra akuta eller kroniska sjukdomar kan förbises då man "skyller allt" på endometriossjukdomen.

Vid misstanke om endometrios vid buk-bäckensmärta bör därför följande differentialdiagnoser beaktas:

- **Akut buksmärta** i nedre delen av buken
  - utomkvedshavandeskap
  - appendicit
  - torsion/subtorsion av adnexa
  - uretärsten
  - cystruptur
  - blödande corpus luteum
  - inklämt bråck
  - subileus/ileus
  - porfyri
- **Kronisk buksmärta** i nedre delen av buken [1–3]
  - divertikulit
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - bråck
  - malignitet
  - adherenser
  - celiaki
  - vaskuliter (SLE, Reumatoid artrit, Sjögrens syndrom)
  - Ehler-Danlos syndrom
  - abdominell migrän
  - ätstörning
  - posttraumatiskt stresssyndrom (PTSD)
  - sexuella övergrepp
  - stress
  - depression
- **Menstruationssmärta** [4]
  - uterusmissbildningar
  - polyper
  - myom

- Forts **Menstruationssmärta** [4]
  - efter sterilisering
  - kopparspiral
  - retrograd mens
  - cervixstenos
  - hymen imperforatus

- **Urinvägsbesvär** [3,5]
  - cystit
  - kronisk cystit
  - uretrit
  - hydronefros
  - painful bladder syndrome (= interstitiell cystit)

- **Tarmbesvär** [3,5]
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - irritable bowel syndrome (IBS)
  - laktosintolerans
  - celiaki
  - obstipation
  - divertikulit
  - malignitet

- **Djup samlagssmärta** [5]
  - cervicit
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - obstipation
  - IBS
  - divertikulit
  - missbildning i vagina (septa)
  - könsstympling
  - infektion
  - spänd bäckenbotten
  - bäckenbottenskador efter förlossning
  - ärrbildning/skada efter kirurgi i vagina, t ex prolapsoperation såsom tension-free vaginal tape (TVT)

- **Muskuloskeletala smärtor** i bäcken, rygg och bukvägg
  - spänd bäckenbotten efter långvarigt smärttillstånd
  - bäckenbottenskador efter förlossning.

Referenser

1. Sinaii N, Cleary SD, Ballweg ML et al. *High rates of autoimmune and endocrine disorders, fibromyalgi, chronic fatigue syndrome and atopic diseases among women with endometriosis: a survey analysis*. Hum Reprod. 2002;17:2715-2724.
2. Thomson JC and Redwine DB. *Chronic pelvic pain associated with autoimmunity and systemic and peritoneal inflammation and treatment with immune modification*. JReprod Med.2005;50:745-758.
3. Zondervan KT, Yudkin PL, Vessey MP et al. *Chronic pelvic pain in the community symptoms investigations and diagnosis*. AM J Obstet Gynecol. 2001;184:1149-1155
4. Wellbery C. *Diagnosis and treatment of endometriosis*. Am Fam Physician.1999;60:1753-62,1767-8.
5. Howard FM. *Chronic pelvic pain*. Obstetrics & Gynecology 2003;101:594-611.